

ประวัติตำบลสรอย

ลจุลศักราช 751 (พ.ศ. 1933) เจ้าหลวงหมื่นดั่งนคร สมภพเมื่อเดือนหกเหนือ (เดือนสี่ภาคกลาง) เป็นราชบุตรของพระเจ้าแสนเมืองมาเจ้าผู้ครองนครพิงค์เชียงใหม่ลำดับที่ 7 กับแม่ศรีวรรณ ธิดาของหนานเมือง นายตำบลแม่วาง (ปัจจุบันอยู่ที่กิ่งอำเภอแม่วาง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่) พระนามเดิม คือ อ้าย หรือ ดั่ง สาเหตุที่ได้ชื่อว่า"ดั่ง" เพราะตอนยังพระเยาว์ชอบนอนในกระดั่ง ดังนั้นตา คือ หนานเมือง จึงได้ตั้งชื่อให้อีกชื่อหนึ่ง ต่อมาได้รับบรรดาศักดิ์ เป็น หมื่นโลกนคร หรือเจ้าโลกสามล้าน หรือ เจ้าหลวงหมื่นดั่ง ล้วนแต่เป็นพระนามเดิมของท่าน ตลอดเวลาที่ยังทรงพระเยาว์ ทรงอาศัยอยู่ที่ตำบลแม่วางจนอายุได้ 12 ปี พญาแสนหลวงผู้มีศักดิ์เป็นลุงของเจ้าหลวงหมื่นดั่ง ก็ได้นำตัวเข้าถวายตัวกับพระนางเจ้าสุทรรราชเทวี มเหสีพระยาเกือนา เจ้าผู้ครองนครพิงค์เชียงใหม่ ลำดับที่ 6 ในราชวงศ์มังราย พระมารดาของพระเจ้าแสนเมืองมา ผู้มีศักดิ์เป็นย่าโดยอยู่ในฐานะของหลานหลวงมาตลอด

ลจุลศักราช 771 (พ.ศ. 1952) เมื่อองค์เจ้าหลวงหมื่นดั่งนครทรงเจริญวัยเป็นหนุ่ม พระนางสุทรรราชเทวีได้ทรงจัดพิธีสมุพร (แต่งงาน) ให้โดยเข้าพิธีกับเจ้านางศรีเมือง ธิดาของพญาสามล้านแม่ทัพหน้าของทัพล้านนาและ ภายหลังจากเข้าพิธีสมุพร ได้มีเหตุการณ์เกิดขึ้น คือ ตำแหน่งเจ้าผู้ครองเขลางค์นคร (เมืองลำปาง) ได้ว่างลง คณะขุนนางจึงกราบบังคมทูลเสนอให้เจ้าหลวงหมื่นดั่งเป็นผู้ไปครองเมืองดังกล่าว พระเจ้าแสนเมืองมา เจ้าผู้ครองนครพิงค์เชียงใหม่ พระบิดาจึงโปรดแต่งตั้งเป็นเจ้าเมืองเขลางค์นคร (เมืองลำปาง) โดยได้รับบรรดาศักดิ์เป็น “เจ้าหมื่นดั่งนคร”

ลจุลศักราช 804 (พ.ศ. 1985) ในสมัยพญาติโลกราชเป็นเจ้าผู้ครองนครพิงค์เชียงใหม่ ลำดับที่ 9 ของราชวงศ์มังราย ได้ทรงขึ้นครองราชย์ต่อจากพระบิดา คือ พญาสามฝั่งแกน เจ้าผู้ครองนครพิงค์เชียงใหม่ลำดับที่ 8 โดยมีอำมาตย์ผู้หนึ่ง ชื่อว่า “สามเด็กย้อย” คิดการขบถชิงเอาราชสมบัติจากพระบิดา มาให้พญาติโลกราชจนสำเร็จและส่งพระบิดาไปอยู่ ณ เมืองสาด ดังนั้นพญาติโลกราชจึงได้ปูนบำเหน็จหมื่นสามเด็กย้อย ผู้ซึ่งเป็นต้นคิดขบถเอาราชสมบัติให้ นั้น ตั้งให้เป็นเจ้ากินพันนาخان ชื่อ “เจ้าแสนخان” อยู่มาได้ 1 เดือน กับ 15 วัน เจ้าแสนخانคิดขบถอีกต่อพญาติโลกราช ดังนั้นพญาติโลกราชจึงได้มีรับสั่งให้หมื่นโลกนคร (หรือเจ้าหมื่นดั่ง) ซึ่งมีบรรดาศักดิ์เป็นอา ซึ่งขณะนั้นครองนครเขลางค์ให้ไปจับตัวเจ้าแสนخان เมื่อจับได้ก็มีได้ทรงลงโทษแต่ให้นำตัวไปขังไว้ที่ ตำบลเมืองแก้ว ต่อมาพันโทฯ จึงตั้งให้ไปเป็น “หมื่นทวน” กินพันนาทวน อยู่ตำบลหนองหล่ม ครั้งต่อมาจึงได้ให้ไปปกครองเมืองเชียงแสน

เมื่อบ้านเมืองสงบเรียบร้อยดีแล้ว พญาติโลกราชมีรับสั่งให้ไปอัญเชิญเจ้าหมื่นโลกนครผู้เป็นอา ที่ครองนครเขลางค์ให้มาอยู่ช่วยราชการที่นครพิงค์เชียงใหม่แต่ก่อนจะรับตำแหน่งนั้น เจ้าหมื่นโลกนครทรงได้ทูลขออาญาสิทธิ์ 4 ประการ คือ

1. คนหอกคนเครื่อง (ทหาร) คนใดละหน้าที่ราชการหนีจากหมู่เข้ามาแอบแฝงข้างหน้าข้างใน จะขอฟันผู้นั้นเสียเป็นตรา (ประหารชีวิต)

2. คดีถ้อยความใด ๆ อันสิ่งเมือง (มุขมนตรี) พิพากษาเด็ดขาดแล้วกลับมาไหว้เจ้าเหนือหัวว่ามีแล้ว ข้าจะขอฟันผู้มันเสีย

3. เหตุการณ์เยี่ยงใดมีขึ้น ขอให้ผู้ข้าได้จัดการก่อน
4. ส่วยสาอากรทั้งปวง ขอให้ไว้แก่เจ้าแคว้นเป็นผู้เก็บ

พญาติโลกราชจึงทรงให้อาญาสิทธิแก่เจ้าหมื่นโลกนคร และทรงพระราชทานนามใหม่ว่า “หมื่นโลกสามล้าน” นับแต่นั้นมาและทรงได้ยกนครเขลางค์ ให้กับเจ้าหาญแต่ห้อง ซึ่งเป็นโอรสขึ้นครองราชย์สมบัติแทนพระองค์

ที่มาของชื่อหมื่นหาญแต่ห้อง

หมื่นหาญแต่ห้องเป็นบุตรของหมื่นโลกนคร หรือนามบรรดาศักดิ์ใหม่ว่า “หมื่นโลกสามล้าน” นั้น เกิดในสมัยพญาแสนเมืองมา เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ที่ 7

เจ้าท้าวมหาพรหม เจ้าผู้ครองเมืองเชียงราย เป็นพระอนุชาพญาเกีอานา และมีศักดิ์เป็นพระเจ้าอาเจ้าแสนเมืองมา เมื่อพญาเกีอานาสิ้นพระชนม์ มหาอำมาตย์ชั้นผู้ใหญ่ขุนสนามแห่งเมืองเชียงใหม่ มีมติเป็นเอกฉันท์ยกเจ้าแสนเมืองมาราชโอรสขึ้นเป็นเจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่สืบแทนพระบิดา

แต่เจ้าท้าวมหาพรหม เจ้าเมืองเชียงรายไม่เห็นด้วยกับมตินี้ จึงแต่งกองทัพชาวเชียงรายลงมาทวงสิทธิ์เข้าล้อมเมืองเชียงใหม่ไว้ ในครั้งนั้น อัครมหาเสนาบดีแสนผานอง ผู้สำเร็จราชการเมืองเชียงใหม่เป็นแม่ทัพออกขับไล่จนกองทัพเมืองเชียงรายแตกพ่ายไป

ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่และพงศาวดารโยนก หน้า 299 บันทึกไว้ว่า

ฝ่ายเจ้าท้าวมหาพรหมหนีไปพึ่งกรุงพระนครศรีอยุธยา ได้สองเดือนกับสิบห้าวัน ก็นำกองทัพไทยยกขึ้นมาทางเมืองเขลางค์ หมื่นโลกนครก็แต่งทัพข้างยกออกไปตั้งรับรบ ณ ที่ใกล้วัดเชียงภูมิ

ครั้งนั้น นางเมืองผู้เป็นภรรยาเจ้าหมื่นโลกนครกำลังทรงครรภ์อ่อนๆ แต่งตัวเป็นผู้ชายขึ้นทรงช้างชื่อ “อ้ายน้อย” ออกช่วยพระสามีในการรบศึก กองทัพทั้งสองฝ่ายได้สู้รบกันเป็นสามรบ กองทัพไทยกรุงศรีอยุธยาก็ถอยกลับไปทางเมืองลี ตำบลที่กองทัพทั้งสองสู้รบกันนั้นได้ชื่อว่า “ตำบลแสนสนุก”

ต่อมานางเมืองได้ประสูติบุตรนั้นเป็นชาย เจ้าหมื่นโลกสามล้านพระบิดาจึงตั้งชื่อว่า “เจ้าหาญแต่ห้อง” คือมีความกล้าหาญตั้งแต่อยู่ในครรภ์

ผจญภัยศึกอยุธยาครั้งแรก

อันสืบเนื่องด้วยเหตุที่เกิดการแย่งชิงราชสมบัติกันขึ้นที่นครพิงค์เชียงใหม่ ซึ่งทำให้ท้าวลกกราชบุตร(พระนามเดิม) องค์ที่หกของพระเจ้าสามฝั่งแกนได้ขึ้นครองราชย์มีพระนามใหม่ว่า “พระเจ้าติโลกราช” โดยมีศักดิ์เป็นหลานลุงของเจ้าหลวงหมื่นดงนคร โดยในขณะนั้นพระเจ้าติโลกราชได้ส่งเนรเทศพระเจ้าสามฝั่งแกนพระบิดาไปอยู่ที่เมืองสาด ทำให้ท้าวฮ้อยผู้ครองเมืองฝาง ซึ่งเป็นน้องของพระเจ้าติโลกราชเกิดความไม่พอใจ เดินทางไปรับองค์เจ้าหลวงพระเจ้าสามฝั่งแกนพระบิดามาไว้ที่เมืองฝางแล้วตั้งแข็งเมือง

ดังนั้นพระเจ้าติโลกราช โปรดให้หมื่นหาญแต่ห้องราชบุตรของเจ้าหลวงหมื่นดงนคร ยก กองทัพไปปราบแต่กลับถูกกองทัพเมืองฝางตีพ่ายกลับมา พระเจ้าติโลกราชจึงโปรดให้เจ้าหลวงหมื่นดงนครเป็นผู้ยกกองทัพขึ้นไปปราบเมืองฝางอีกครั้งหนึ่ง เจ้าหลวงหมื่นดงนคร ได้เข้าโจมตีเมืองฝางจับองค์เจ้าหลวงสามฝั่งแกนคุมไปยังนครพิงค์เชียงใหม่ ท้าวช้อยหนีไปอยู่ที่เมืองเทิง กองทัพของเจ้าหลวงหมื่นดงจึงยกตามไปตีเมืองเทิงจนท้าวช้อยพินาศในทีรบ เจ้าเมืองเทิงจึงมีใบบอกไปถวายสมเด็จพระบรมราชาธิราช(เจ้าสามพระยา) กษัตริย์ของกรุงศรีอยุธยาจึงได้รับการช่วยเหลือโดยกษัตริย์กรุงศรีอยุธยายกทัพหลวงขึ้นมาช่วยเมืองเทิงโดยได้ตั้งทัพหลวงอยู่ ณ บ้านเชียงทอง ทัพหน้าตั้งอยู่ที่เมืองสบตื้น (ปัจจุบันคือปากห้วยแม่ตื่น อ.เถิน จ.ลำปาง)

เจ้าหมื่นโลกสามล้านทรงทราบข่าวศึกไทยแล้ว ทรงกราบทูลรับอาสาไปสกัดทัพอยุธยาไว้มิให้ล่วงล้ำมาถึงนครพิงค์ได้ และขอให้พระเจ้าติโลกราชอยู่รักษาเมืองป้องกันศัตรูภายใน ทั้งขอให้พระราชทานบำเหน็จบำนาญแก่ผู้ไปราชการสงครามเมืองฝางครั้งนี้ เพื่อให้ข้าทหารมีความจงรักภักดียิ่งขึ้น ซึ่งพระเจ้าติโลกราชก็ทรงพระราชทานให้ แล้วรับสั่งให้หาตัวหมื่นเทิงสามชานานเจ้าเมืองมาเข้าเฝ้ารับสั่ง ให้ไปกับกองทัพเจ้าหมื่นโลกสามล้าน ครั้นเมืองสามชานานมาถึง เจ้าโลกสามล้านก็ทรงทำการสอบสวน ได้ความเป็นสัตย์ว่าได้ลักลอบให้คนสนิททำหนังสือไปถวายพระเจ้ากรุงศรีอยุธยาจริงจึงได้ตัดศีรษะเจ้าเมืองเทิงมาใส่แพห้วยกลอยน้ำไป

แล้วเจ้าหมื่นโลกสามล้านแม่ทัพใหญ่ก็ยกพลจากนครพิงค์ ไปตั้งประชุมทัพอยู่ ณ เมืองลำพูน ประกอบด้วยกองทัพหัวเมืองอีกห้ากอง ดังนี้

1. กองทัพหมื่นมอกลอง เจ้าเมืองพร้าว
2. กองทัพหมื่นค้อม เจ้าเมืองเชียงราย
3. กองทัพหมื่นคำหยาด เจ้าเมืองเชียงแสน
4. กองทัพหมื่นแก้ว หรือเจ้าหมื่นหาญแต่ห้อง เจ้าเมืองนครเขลางค์
5. กองทัพหมื่นยี่หลอ เจ้าเมืองฝางคนใหม่

รวม พลศึกทั้งหมดได้หนึ่งแสนคนพอดี กองทัพอยุธยาถนัดตั้งค่ายลงประจัญหน้ากัน ขณะนั้นมีชาวเมืองเชียงของสามคนพี่น้องเข้ามารับอาสาเจ้าหมื่นโลกสามล้านเข้าปลอมพลทัพไทย โดยอาศัยที่กองทัพไทยใช้เชลยศึกเผ่าไทยยวน(ชาวล้านนาไทย)เป็นคนเกี่ยวหญ้าให้ช้างและม้าของกองทัพไทย ชาวเชียงของทั้งสามพากันเกี่ยวหญ้าและหามปะปนกับเชลยศึก ถึงเวลายามดึกสงัด ทหารในกองทัพอยุธยาอนหลับสบายอยู่นั้นชาวเชียงของสามพี่น้องได้ขโมยดาบของพวกนายช่างได้คนละเล่มจึงฆ่าเจ้าของดาบแล้ว เข้าตัดปลอกช้างและช่วยกันฟันหางช้างทำให้ช้างตื่นแผ่ร้องเสียงดังทำให้ทหารอยุธยาแตกตื่นทั้งกองทัพ

เจ้าหมื่นโลกสามล้านทรงต้อนพลทั้งสามเข้าโจมตีทัพอยุธยา แตกพ่ายในคืนนั้นเอง กองทัพล้านนาไทยยก กองทัพไปทันกองทัพอยุธยาที่เชิงเขาป่าก่อ หมื่นมอกลองเจ้าเมืองพร้าวซึ่งช้างพลายเมงครุสเข้าชนช้าง กับพญาเสเชลียง พระยาสองแคว (เจ้าเมืองพิษณุโลก) เอาช้างรุมเข้าจับหมื่นมอกลองกับ

ช่างพลาย เมงครุ จับหมื่นมอกลงได้ก็ประหารชีวิตหมื่นมอกลงเสีย กองทัพอยุธยาที่ล่าถอยไป เจ้าหมื่นโลกสาม ล้าหนักุมพลกับนครพิงค์เข้าเฝ้าพระเจ้าติโลกราชกราบทูลเรื่องการสงครามอันได้ชัยชนะ เพราะอุบายของ ขงชวเซียงของสามคนพี่น้องให้ทรงทราบ พระเจ้าติโลกราชก็ทรงบำเหน็จรางวัลแก่แม่ทัพ นายกอง และไพร่พลตามสมควรแก่ความดีความชอบ โดยเฉพาะชาวเซียงของทั้งสามคนพี่น้องทรงแต่งตั้งให้มียศเป็นหมื่นชาเลยหรือหมื่นทางช้าง

ลจุลศักราช 817 (พ.ศ. 1998) สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ พระเจ้ากรุงศรีอยุธยาและสมเด็จพระอินทราชาพระราชโอรสพระองค์ใหญ่ ยกทัพหลวงขึ้นมาตีเมืองนครพิงค์เชียงใหม่ โดยต้องยกทัพผ่านมาทางเมืองเขลางค์นคร โดยตั้งทัพอยู่ ณ ริมแม่น้ำราชธานี (แม่น้ำวัง) ฝั่งตะวันออก สาเหตุอันสืบเนื่องมาจากพระยาอุทิสฐิเฐียร เจ้าเมืองเซียง ซึ่งเป็นหัวเมืองฝ่ายเหนือของอาณาจักรอยุธยาได้แปรพักตร์มาขอสวามิภักดิ์ต่ออาณาจักรล้านนา จึงเป็นเหตุให้เกิดการรุกรานขึ้นอีก ระหว่างอาณาจักรทั้งสอง

กองทัพของเจ้าหลวงหมื่นดั่งกับทัพของพระยาอุทิสฐิเฐียรได้เข้าโจมตีกองทัพของอยุธยาจนตีพ่ายกลับไป โดยที่สมเด็จพระอินทราชาพระราชโอรสพระองค์ใหญ่ของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถสามารถหนีออกจากวงล้อมของกองทัพเจ้าหลวงหมื่นดั่งนครออกไปได้ พระเจ้าติโลกราชพระเจ้านครพิงค์เชียงใหม่พิโรธ จึงถามหมื่นดั่งว่า “มีงแต่ขุนผู้ใดไปรักษาทางนี้ปล่อยให้อเจ้าได้ลองหนีได้ เอาเขามาจักควักตาเขานับเสี้ยงทุกคน ห หมื่นดั่งไหว้พระเป็นเจ้าว่า มิพระเป็นเจ้าควักตาเขา แหนมควักตาข้าแต่เอะ พระเป็นเจ้าก็รวดบัจจว่าถ้านั้นแลฯ”

ลจุลศักราช 823 (พ.ศ.2004) สงครามครั้งนี้ คงไม่รบกันรุนแรงมากมายอะไร ฝ่ายไทยเห็นว่าจะตีเอาเมืองแปรไม่ได้ ก็ถอยทัพกลับเมืองสองแคว หมื่นดั่งนครจึงยกกองทัพตามไปจนถึงเมืองเซียง พญาเซียงยอมสวามิภักดิ์ เมืองเซียงจึงเป็นเมืองในอารักขา ต้องส่งส่วยให้กับเมืองเชียงใหม่ตั้งแต่นั้นมา ด้วยเหตุนี้พระเจ้าติโลกราชจึงโปรดให้เจ้าหลวงหมื่นดั่งนครยกไพร่พลกองทัพไปคอยควบคุมเมืองเซียงให้อยู่ในสายตาเพื่อไม่ให้คิดแข็งเมือง โดยที่ยกกองทัพไพร่พลไปตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือห่างจากเมืองเซียงใช้เวลาเดินทางหนึ่งวันในบริเวณเชิงเขาบ้านตึก (ปัจจุบัน คือ บ้านตึก อ.ศรีสันดาลย์ จ.สุโขทัย) ในการยกไพร่พลจากเขลางค์นครลงไปยังเมืองเซียงต้องเดินทางผ่านเส้นทางจากเขลางค์นครไปทางเมืองเถินผ่านเขาเข้าสู่ที่ราบตะวันออกก่อนจะถึงภูเขาพรมแดนระหว่าง เขลางค์นครกับเมืองเซียงผ่านช่องเขา ลัดเลาะเข้าสู่เขตเมืองเซียง (ช่องเขานี้เรียกว่า “กิวเจ้าไต้” ในภาษาถิ่นและภูเขาที่เป็นพรมแดนเรียกว่า “ดอยเจ้าไต้” มาจนปัจจุบัน)

ลจุลศักราช 826 (พ.ศ. 2007) ทั้ง ๆ ที่ทำสงครามขบเคี้ยวมานาน สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถพระมหากษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยากับเจ้าหลวงผู้ครองนครเชียงใหม่ ก็ยังมีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกันในเรื่องศาสนา และเจ้าหลวงผู้ครองนครเชียงใหม่ได้ทรงคืนเมืองเซียงแก่พระเจ้ากรุงศรีอยุธยา ซึ่งในการคืนเมืองเซียงให้กับอาณาจักรอยุธยาครั้งนี้มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์บันทึกไว้ว่า

เป็นกุศโลบายยับยั้งยลของพระบรมไตรโลกนาถพระเจ้ากรุงศรีอยุธยา ดังนี้ หลังจากที่สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงลาสิกขาแล้ว มีพระเถรพุทฺธกามรูปหนึ่ง ชื่อ โปธิสมภาร เป็นผู้เชี่ยวชาญในศิลปะ

ศาสตร์วิทยาคุณต่าง ๆ ได้ไป ณ กรุงพระนครศรีอยุธยา ทราบเรื่องการสงครามระหว่างกรุงศรีอยุธยา กับ เมืองเชียงใหม่ที่ขัดเคียวกันมานาน จึงรับอาสาขึ้นไปยังเมืองเชียงใหม่ เพื่อมาขอขบดินทาบดาตขอเมืองเซียงคินให้กับพระบรมไตรโลกนาถ และหาทางทำลายต้นไม้โคโรทที่เป็นศรีเมืองของนครเชียงใหม่ลงให้ได้ ซึ่งจะทำให้กำลังชะตาเมืองเชียงใหม่อ่อนลง

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงเห็นด้วย จึงถวายเครื่องอัฐบริขารให้ โภธิสมภารเดินทางมาถึงยังเมืองเชียงใหม่ และพำนักอยู่ ณ วัดนันทาราม ต่อมาพันอ้ายดาวไปรักษาศิลปฟงธรรมอยู่ที่วันนั้น ได้พบปะวิสาสะกัน และเห็นว่าเป็นผู้ทรงคุณพิเศษมาก จึงนำความกราบทูลพระเจ้าติโลกราชเจ้านครเชียงใหม่ ด้วยความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาอยู่เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว พอได้พบกับพระโภธิสมภาระ เณรพุกามที่มีความรู้ ในไม่ช้าพระเถระโภธิสมภาระก็เป็นที่นับถือแห่งชนชาวนครเชียงใหม่เป็นอันมาก

ดังนั้น จากเหตุการณ์ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นสาเหตุที่ทำให้พระเจ้าติโลกราชคืนเมืองเซียงคินให้กับอาณาจักรอยุธยา ดังนั้นเจ้าหมื่นดงนครจึงได้ยกทัพไพร่พลกลับเขลาจันคร แต่ส่วนหนึ่งของไพร่พลก็ยังคงตั้งหลักปักฐานอยู่ ณ เมืองเซียงคิน โดยได้เดินทางผ่านกัวเจ้าได้เข้าสู่ชายแดนล้านนา ได้ทรงพักทัพไพร่พลข้างลำน้ำสรอยในปัจจุบัน และทรงเลือกสถานที่แห่งนี้สร้างเมืองหน้าด่านขึ้นและมอบหมายให้ทหารครัวเรือนบางส่วนไว้ ให้ลงหลักปักฐานเพื่อใช้ป้องกันการรุกรานเขตแดนจากเมืองเซียงคิน และสำหรับเป็นที่สะสมเสบียงอาหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และสำหรับไว้พักทัพไพร่พลในการเดินทางหรือไว้ยังทัพของอาณาจักรอยุธยาที่จะยกขึ้นมาโดยผ่านทางเมืองเซียงคิน โดยตั้งชื่อว่า “เมืองเวียงดั่ง” หรือ “คือเวียง” โดยตั้งอยู่ที่รอยต่อระหว่างบ้านปางไม้กับบ้านแม่กระต้อมด้านปากตะวันออกของลำน้ำแม่สรอย มีพื้นที่ประมาณ 200 ไร่เศษ โดยเชื้อสายของไพร่พลที่ตั้งหลักปักฐานนั้น คือ ยาง หรือ โยนก หรือกระเหรียงขาว มาจาก 2 แหล่งคือ ไพร่พลที่ถูกกวาดต้อนมาจากเมืองเซียงแสน และมาจากบ้านแม่วาง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ ส่วนตัวพระองค์ท่านก็เสด็จกลับมาดำรงตำแหน่งผู้ครองนครเขลาจันครตามเดิม

และประกอบกับในเขตตำบลสรอย-ป่าสัก มีความเคารพนับถือในองค์เจ้าหลวงหมื่นดงนครสืบต่อกันมาเป็นตำนานมาหลายชั่วอายุคน ซึ่งในแต่ละหมู่บ้านจะสร้างหอ(ศาล)ของเจ้าหลวงหมื่นดงไว้สักการบูชาทุกหมู่บ้าน โดยจะมี“พิธีเลี้ยงเจ้าพ่อเมืองดั่ง”ในแต่ละปีทุกเดือนสี่และเดือนเก้าเหนือ

ลจุลศักราช 827 (พ.ศ. 2008) อยู่มาวันหนึ่งพระเจ้าติโลกราช ตรัสกับพระเถระ ว่า มีสิ่งใดบ้างที่อาตมาทำแล้วจะส่งผลให้อาตมามีอายุยืนยาว และมีอานุภาพกว้างไกลเป็นที่เกรงขามกับในชมพูทวีป พระเถระจึงทำตามแผนทันที โดยบอกไปว่า “เมื่อนครเชียงใหม่ มีศรีเมืองอยู่เหนือฮีสาน ควรตั้งราชนิเวศน์สถานที่อยู่แห่งผู้เป็นเจ้าครองเมืองให้ต้องด้วยศรีเมือง คือควรตั้งตรงคูและขุดรากให้สิ้นเชิง จึงสร้างราชมรเทียรในที่นั้น เอาไม้ระ และไม้ประคูดมาเป็นเสาเอก โทคู่หนึ่ง เสาอนอกนั้นตามแต่จะทรงพอพระทัย”

พญาติโลกราชทรงเชื่อสนิท จึงมีรับสั่งให้ถมคู รื้อปราการเวียงออก แล้วสั่งให้ตัดต้นขุดรากไม้โคโรทอันเป็นไม้ศรีเมืองออก แล้วสร้างราชนิเวศน์มรเทียรสถานลง ณ ที่นั้น โดยมีพระเถระเป็นผู้ควบคุมการก่อสร้างให้ถูกต้องตามตำรับ

ลุลเกล้าฯ 828 (พ.ศ. 2009) การก่อสร้างเสร็จภายในหนึ่งปี โดยวังและสนามนั้นมียานาว่า “สนามศรีภูมิ” ประติเวียงดินชั้นนอกเรียกว่า “ประตูศรีภูมิ” แล้วจึงตั้งการราชาภิเษกเฉลิมพระราชมนเทียรนั้น

ลุลเกล้าฯ 830 (พ.ศ. 2011) พระเจ้าติโลกราชโปรดให้เจ้าหมื่นดั่งนครมาช่วยราชการที่นครเชียงใหม่ ครั้นนี้เจ้าหมื่นดั่งนครคิดว่าจะได้ประทับที่นครพิงค์เป็นการถาวร จึงทรงอพยพครอบครัวและข้าราชการบริพารมีจำนวนหลายพันคนขึ้นมาตั้งนิवासสถานอยู่นอกเมืองทางทิศตะวันออก ตกในบริเวณที่เป็นที่ราบกว้างใหญ่น้ำท่าบริบูรณ์ซึ่งบริเวณนี้เองเรียกว่า “เมืองเวียงดั่ง” (ปัจจุบันคือ บ้านเวียงดั่ง ตำบลน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่) อันมีความหมายว่าเป็นที่ตั้งค่ายทหารของเจ้าหลวงหมื่นดั่งนคร การที่เจ้าหมื่นดั่งนครถูกย้ายมานครเชียงใหม่ครั้งนี้ หาใช่ว่าพระเจ้าติโลกราชทรงมีพระราชภาระกิจมากมายจนมิอาจทรงกระทำสำเร็จเพียงพระองค์ไม่ เหตุสำคัญที่ทำให้เจ้าหมื่นดั่งนครต้องถูกย้ายนั้นเกี่ยวข้องกับพระพุทธรูปองค์สำคัญขององค์หนึ่ง คือ พระมหามณีรัตนปฏิมากร (พระแก้วมรกต ที่ประดิษฐานอยู่ ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพมหานครในปัจจุบัน) ซึ่งตกมาอยู่ในความครอบครองของเจ้าหมื่นดั่งนครตั้งแต่จุลศักราช๗๘๘(พ.ศ๑๙๗๙)ในรัชสมัยของพระเจ้าสามฝั่งแกนพระราชบิดาของพระเจ้าติโลกราชทรงยกทัพหลวงมาดำนศึกอยู่ช้านานได้ทรงพบพระพุทธรูปองค์นี้ที่คุ้มหลวง(วัง) ของพระบิดาจึงทรงขอพระพุทธรูปองค์นี้เพื่อนำมาประดิษฐานไว้ที่นครพิงค์ แต่เจ้าหมื่นดั่งไม่ยอมถวาย พระเจ้าติโลกราชทรงมีพระประสงค์จะได้พระพุทธรูปองค์นี้ จึงทรงย้ายพระบิดาขึ้นมาช่วยราชการ ณ นครพิงค์ เมื่อเจ้าหมื่นดั่งทรงย้ายมาแล้วได้ทรงถวายพระแก้วมรกตองค์นี้แก่พระเจ้าเชียงใหม่โปรดให้สร้างซุ้มจระนำมุข ด้านตะวันออกของเจดีย์หลวงให้เป็นที่ประดิษฐานของพระแก้วมรกต แต่ส่วนมากพระพุทธรูปสำคัญองค์นี้จะประดิษฐานอยู่ ณ หอนางกราบภายในพระราชวัง

ลุลเกล้าฯ 833 (พ.ศ. 2014) สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ พระเจ้ากรุงศรีอยุธยาทรงปรับปรุงหัวเมืองฝ่ายเหนือ ซึ่งอยู่ติดกับชายแดนอาณาจักรล้านนาอย่างชานใหญ่ จึงทำให้พระเจ้าติโลกราชทรงระแวงพระทัยว่าคู่สงครามจะก่อศึกขึ้นอีก จึงทรงโปรดแต่งตั้งให้เจ้าหลวงหมื่นดั่งนครไปครองเมืองเชียงขึ้น (ปัจจุบันสถานที่แห่งนี้อยู่ในบริเวณบ้านไฮสร้อย ตำบลปากกวาง อำเภอลอง จังหวัดแพร่) ซึ่งเป็นเมืองหน้าด่านของอาณาจักรล้านนา ติดกับชายแดน อาณาจักรอยุธยาทางด้านเขตแดนเมืองเซียง ซึ่งมีหลักฐานทางโบราณคดีปรากฏชัดเจนคือ กำแพงคูเมือง ล้อมรอบสามชั้น ซึ่งหลักฐานดังกล่าวตรงกับที่กล่าวในบทกวีลิลิตยวนพ่าย (พระราชนิพนธ์ของพระบรมไตรโลกนาถที่ทรงแต่งขึ้นในคราวที่ชนะศึกไทยยวนล้านนา ยวน/โยนก) กล่าวไว้ว่า เมืองเชียงขึ้น เป็นเมืองที่อยู่ติดกับลำน้ำยม มีความกันดารมีกำแพงเมืองถึงสามชั้น ภายในคูเมือง เต็มไปด้วยขวากหนามยากที่จะเข้าตีเอาชนะได้โดยง่าย

ลุลเกล้าฯ 834 (พ.ศ. 2015) ตั้งแต่ทำลายไม้นิโครตครั้นครเสียแล้วเป็นต้นมา ก็เกิดให้มีอุปาทานวันตรายต่าง ๆ แม้ท้าวหอมกพระสนมเอกของพระเจ้าติโลกราช กราบทูลยุยงใส่โทษต่างๆแก่มหาอุปราช ท้าวบุญเรืองเจ้าผู้ครองนครเชียงราย โอรสองค์เดียวของพระเจ้าติโลกราช(ที่วราชโอรสองค์เดียวนั้นคงจะหมายถึงราชโอรสที่ประสูติจากมเหสี แต่ทรงมีโอรสกับพระสนมอีกอย่างน้อยสองพระองค์) ทำให้พระเจ้า

ตีโลกราชทรงนิโรธให้เนรเทศไปไว้เมืองน้อย (อยู่ทางตอนใต้เมืองเชียงใหม่)ภายหลังแม่ท้าวหอมุกกราบ
ทูลซ้ำเติมอีก พระเจ้าตีโลกราชก็ทรงโปรดให้ประหารชีวิตเสีย นอกจากนั้นในปีต่อมายังโปรดให้ประหาร
ชีวิตแม่ทัพกับข้าราชการผู้ใหญ่อีกหลายคน เช่น หมื่นม้าแก้วหาญเป็นต้น ครั้นภายหลังทรงทราบ
ว่า พระราชบุตรถูกใส่ความและขุนนางแม่ทัพก็ถูก กลั่นแกล้งจึงทรงเสียพระทัยนัก เรื่องการประหารพระ
ราชโอรสและขุนนางนายทหารนี้ ทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่า พระเจ้าตีโลกราชทรงวิกลจริต ในที่สุด
ความก็แตก พระเจ้าตีโลกราชให้กุมเอาตัวโพธิสมภาร มาเขียนถามจนรับสารภาพว่า รับจ้างมาทำคุณไสย
และรับอาสาฆ่าโดยไม่ศรีเมืองนั้นด้วย ดังนั้นพระเจ้าตีโลกราชจึงให้เอาตัวโพธิสมภารไปถ่วงน้ำ ที่แก่ง
พอก จนถึงแก่ความตาย และต่อมาแม่ท้าวหอมุกก็เสียชีวิตลง

ลจจุลศักราช 836 (พ.ศ. 2017) พระเจ้าตีโลกราชได้ทรงทราบจากราชบุรุษของพระองค์ ที่ทรง
ส่งไปคอยสอดฟังข่าวความ ประพฤติของเจ้าเมืองใหญ่ๆทั่วพระราชอาณาจักร โดยในส่วนของพระพิตุลา
ผู้ครองเมืองเชียงขึ้นได้ทรงทราบข่าวว่า เจ้าหมื่นดงนครได้ทรงคบค้ำกับออกญาโกลาโหมขุนนางผู้ใหญ่ฝ่าย
ทหารของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถแห่งกรุงศรีอยุธยา อย่างสนิทสนมต่างไปมาหาสู่กันอย่างสม่ำเสมอ
ทรงแคลงพระทัยว่าพระพิตุลาทรงเอาพระทัยออกห่าง จึงทรงมีลายพระหัตถ์ให้นายทหารคนสนิทของ
พระองค์นำไปถวายเจ้าหมื่นดงนครที่ เมืองเชียงขึ้นขอเชิญพระพิตุลาขึ้นมาปรึกษาราชการ ณ นคร
เชียงใหม่ เจ้าหมื่นดงนครทรงเปิดผนึกลายพระหัตถ์ของ เจ้าเชียงใหม่ออกทอดพระเนตร แล้วทรงแจ้ง
เรื่องที่พระเจ้าตีโลกราชทรงเชิญพระองค์ไปปรึกษาราชการที่นครพิงค์ให้พระชายาศรีเมืองกับพระโอรส
และกรมการเมืองเชียงขึ้นทราบทั่วกัน ทำให้พระชายาพระโอรสกับคณะกรรมการเมืองพากันตกใจนึกพา
กันคิดค้ำาน มิให้เสด็จไปนครเชียงใหม่ อ้างเหตุผลว่าพระเจ้าตีโลกราชนั้นพระทัยเร็วขาดความยังคิดอาจ
ประหารเจ้าหมื่นดงนครเสียก็ได้

ขอให้อยู่เสียที่เมืองเชียงขึ้นและถ้าพระเจ้าตีโลกราชทรงยกกองทัพมาก็ขออาสาออกรบกับทัพ
หลวงนครพิงค์เชียงใหม่ แต่เจ้าหลวงหมื่นดงนครทรงยึดมั่นอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต ไม่กระทำการอันเป็น
กบฏ ทรงมีความกล้าหาญ เด็ดเดี่ยวเยี่ยงชายชาตินักรบ จึงตกลงเสด็จขึ้นไปเฝ้าพระเจ้าตีโลกราชที่นคร
พิงค์เชียงใหม่

แต่เจ้าหมื่นดงนครทรงยึดมั่นอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริตไม่ทำการดั่งเป็นกบฏ ได้ทรงกล่าวแก่พระ
ชายาศรีเมืองพระโอรสและกรมการเมืองเป็นโคลงสี่สองบาท ดังนี้

<i>* ข้าไถ้ริเบศน์</i>	<i>ใดใดก็ดี</i>
<i>ตายเพื่อภักดีโดย</i>	<i>ชื่อพร้อม</i>
<i>คือคนอยู่เป็นใน</i>	<i>อธิโลก</i>
<i>ปรโลกนางฟ้าล้อม</i>	<i>เลอคอินทร์</i>

* ทวยใดเจ้าเกื้อโศค   พูนมี
 ครั้นบ่ถวิลภักดี   แต่เจ้า
 ซิพยีนอยู่แสนปี   เป็นคู่ ตายนา
 ตายก็คือได้เข้า   ค่องน้ารगत

คำโคลงทั้งสองบทนี้ เมื่อถอดออกเป็นภาษาพูดตามธรรมดาจะมีความดังนี้
 ข้าราชการของพระมหากษัตริย์คนใดก็ตาม หากยอมพลีชีพเพื่อเจ้าข้าวดวงด้วยความซื่อสัตย์
 สุจริต จึงไม่เสียชาติที่เกิดเป็นคนอยู่ในโลกแม้ตายไปแล้วสู่ปรโลกยังแวดล้อมด้วยนางฟ้าเลอเลิศเหมือน
 อย่างพระอินทร์

ข้าราชการคนใดก็ตามที่พระมหากษัตริย์ทรงชุบเลี้ยงให้มีความสุขกายสุขใจแต่กลับไม่
 ซื่อสัตย์สุจริตต่อเจ้า แม้ว่าจะมีอายุยืนยาวถึงแสนปีก็หาประโยชน์อันใดไม่ เมื่อตายไปแล้วยังต้องไปรท
 หมกใหม่อีก

และเหตุการณ์ก็เป็นดังที่คาดหมายไว้ คือ พระเจ้าติโลกราชทรงสั่งให้นำตัวไปประหารชีวิตในฐานะ
 คิดเป็นกบฏต่อบ้านเมือง โดยมีได้ทรงสอบสวนว่ามีความผิดจริงหรือไม่ และไม่ทรงคำนึงถึงความเป็นเครือ
 ญาติ โดยกำหนดประหารหลังวันสงกรานต์สามวัน (สันนิษฐานว่าตรงกับวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2017
 ซึ่งปัจจุบันชาวตำบลบ้านตึกยึดเอาวันพิราลัยของเจ้าหลวงเป็นวันสงกรานต์ทุกปี)

เหตุการณ์ประหารเจ้าหลวงหมื่นดั่งนี้ทำให้พระชายาศรีเมืองกับพระโอรสของเจ้าหมื่นดั่งนครซัด
 เคียงนักได้มีหนังสือให้คนถือไปถวายสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถพระเจ้ากรุงศรีอยุธยา ซึ่งทรงย้ายมาตั้ง
 ราชธานีอยู่ ณ เมืองพิษณุโลก เพื่อป้องกันหัวเมืองฝ่ายเหนือของราชอาณาจักรกรุงศรีอยุธยามิให้กองทัพ
 ล้านนา รุกรานตั้งแต่ พ.ศ. ๒๐๐๔ ขอให้ทรงยกกองทัพขึ้นไปยึดเมืองเชียงขึ้น นางจะเปิดประตูเมืองรับ
 กองทัพของพิษณุโลกสองแคว เมื่อสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงทราบแล้วก็ทรงยกกองทัพขึ้นไปยึด
 เมืองเชียงขึ้นไว้ได้โดยไม่ต้องทำการรบ

ครั้นพระเจ้าติโลกราชทรงทราบเรื่องนี้เข้า ก็ทรงพิโรธทรงคุมกองทัพหลวงลงมาตีเอาเมืองเชียง
 ขึ้นคืนได้ในปีเดียวกัน นั่นเอง แล้วทรงแต่งตั้งให้หมื่นกองผู้กินนคร(เขลางค์)ไปเป็นเจ้าเมืองเชียงขึ้นแทน
 เจ้าหลวงหมื่นดั่ง

หลังจากเจ้าหมื่นดั่งพิราลัย ไพร่พลที่ตั้งหลักปักฐานอยู่ ณ เมืองเวียงดั่ง ก็ได้แยกกลุ่มออกเป็น
 2 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 อพยพกลับยังเมืองเชียงแสน โดยใช้เส้นทางไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ
 เมืองเวียงดั่ง และบางส่วนก็ลงหลักปักฐานตามรายทางที่อพยพไปเป็นจุด ๆ ตามแหล่งต้นน้ำ บริเวณ
 จังหวัดแพร่ โดยแบ่งเป็น 2 อำเภอได้แก่

1. อำเภอวังชิ้น ได้แก่ บ้านแซ่ฟ้า→ บ้านนาฮ่าง→ บ้านแม่สิน→ บ้านค้ำใจ→ บ้านสลก
 → บ้านโป่ง→ บ้านค้ำปินใจ →บ้านแม่แฮด → บ้านแม่ตืด→บ้านขุนห้วย→ บ้านค้ำคำปัน

2. อำเภอลอง ได้แก่ บ้านแม่รัง→ บ้านค้ำตะนะ→ บ้านแม่จองไฟ และบางส่วนก็ได้เดินทางไปเรื่อยๆ คาดว่าน่าจะเดินทางถึงเมืองเชียงแสน

และกลุ่มที่ 2 ก็ได้ลงหลักปักฐานอยู่ในพื้นที่เดิมบริเวณบ้านแม่กระต้อมปัจจุบัน และต่อมามีตั้งชุมชนขึ้นใหม่บริเวณนั้น และได้ตั้งชื่อชุมชนใหม่ว่า “สรอย” ซึ่งตามคำบอกเล่าของปราชญ์ชาวบ้านประวัติของชื่อ “สรอย” นั้นมีดังนี้

เมื่อครั้งสร้างเมืองเวียงดั่ง มีสระน้ำที่ถูกสร้างขึ้น บริเวณกลางเวียงดั่ง โดยสระลายนี้อยู่บนที่สูงเสมอด้วยหลังคาวิหารวัดแม่กระต้อม (วัดเมธินิกร) ชาวบ้านจึงเรียกว่า “หนองหลงข้าว” หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “สระลอย” ดังนั้นชาวบ้านจึงตั้งเรียกชื่อชุมชนใหม่ ตามลักษณะเฉพาะของพื้นที่นั้นว่า “สระลอย” ต่อมาด้วยลักษณะภาษาพูดของชาวบ้าน จึงทำให้เพี้ยนไป จากเดิม โดยที่ สระอะ และตัวอักษร “ล” หายไป จึงเหลือเพียง “สรอย” แต่ไม่อ่านเป็น “สอย” แต่อ่านว่า “สะ-หรอย” ซึ่งเป็นคำที่ใกล้เคียงกับชื่อเดิม คือ “สระลอย” และได้อาศัยทำมาหากินอยู่บริเวณนั้นเรื่อยมา แต่ก็ยังคงอยู่ในอาณาจักรล้านนามาตลอด จนกระทั่ง

พ.ศ. 2427 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.5) ได้ทรงเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นแบบมณฑลเทศาภิบาล โดยขณะนั้น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปางยังเป็นมณฑลในอาณาจักรล้านนา และเป็นหัวเมืองประเทศราชของสยาม

พ.ศ. 2442 ล้านนาได้ถูกปฏิรูปการปกครองเป็นแบบมณฑลเทศาภิบาลได้ยกเลิกหัวเมืองประเทศราชและได้ผนวกดินแดนล้านนาที่อยู่ใต้การปกครองของเชียงใหม่มาเป็นส่วนหนึ่งของสยาม ในรัชสมัยของ พลตรีเจ้าแก้ววันรัฐ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่องค์สุดท้าย โดยพระราชดำริของสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ให้มณฑลมีข้าหลวงเทศาภิบาลเป็นผู้ปกครอง โดยเจ้าเมืองไม่มีอำนาจที่จะปกครองหน่วยการปกครองเรียงจากขนาดใหญ่ไปน้อยได้ดังนี้ มณฑล เมือง(จังหวัด) อำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน

พ.ศ. 2459 - พ.ศ. 2472 เปลี่ยนการปกครองจากเมืองลำปาง เป็น จังหวัดลำปางและเดิมสรอย เป็นหมู่บ้านหนึ่งในตำบลวังซัน ขึ้นอยู่กับอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

พ.ศ. 2473 เมื่อวันที่ 1 มีนาคม ทางราชการได้โอนตำบลวังซัน มาขึ้นอยู่กับอำเภอลอง จังหวัดแพร่ เพราะเหตุว่ามีสภาพทางภูมิศาสตร์ใกล้เคียงและติดต่อกันได้ง่าย

พ.ศ. 2481 ต่อมาเมื่อบ้านเมืองเริ่มเจริญขึ้น ทางราชการจึงได้ยกฐานะตำบลวังซันขึ้นเป็น “กิ่งอำเภอลองวังซัน” และหมู่บ้านบริเวณชุมชนสรอยก็ได้ยกฐานะเป็นตำบลสรอย จนถึงปัจจุบัน

พ.ศ. 2481 เปลี่ยนชื่อจาก “สยาม” มาเป็นประเทศไทย

พ.ศ. 2501 เมื่อ วันที่ 22 กรกฎาคม ได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะจากกิ่งอำเภอลองวังซัน ขึ้นเป็น “อำเภอลองวังซัน”

พ.ศ. 2515 ทางราชการได้แบ่งเขตการปกครองของตำบลสรอย แยกออกเป็น 2 ตำบล คือ

1. ตำบลสรอย โดยมีกำนันเลี้ยง เครือฉนวน เป็นกำนันปกครองตำบล เป็นคนแรก

2. ตำบลแม่พุง มีอาณาเขตปกครองตั้งแต่บ้านแม่ต๊อด บ้านป่าคาขึ้นไป โดยมีกำนัน คำแดง ตาแว่น เป็นกำนันปกครองตำบล คนแรกเช่นกัน

พ.ศ. 2534 ตำบลสรอยเดิม ซึ่งกำนันเลี้ยง เครือวัล ปกครองอยู่ในขณะนั้น ได้แบ่งเขตการปกครองอีกครั้งโดยสาเหตุที่แยกเขตการปกครองเนื่องจากบ้านเมืองบริเวณสรอยเริ่มเจริญขึ้น ประชากรมีจำนวนเพิ่มขึ้นจึงได้แยกเขตการปกครองออกไป เป็น ตำบลป่าสัก โดยมีกำนันสมชาย ตาคำ เป็นกำนันปกครองตำบล คนแรกเช่นกัน

พ.ศ. 2539 ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ยกฐานะจากสภาตำบลสรอย ขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลสรอย

ปัจจุบัน สภาทั่วไปของตำบลสรอย อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ดังนี้

1.ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลสรอย เป็นเขตการปกครองของอำเภอวังชิ้น ห่างจากที่ว่าการอำเภอวังชิ้น ประมาณ 25 กิโลเมตร ตามเส้นทางหลวงหมายเลข1124 วังชิ้น – เลิน มีเนื้อที่ประมาณ 98 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 16,342 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ตำบลต่าง ๆ ดังนี้.-

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลป่าสัก	อำเภอวังชิ้น	จังหวัดแพร่
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลแม่ปะ	อำเภอเถิน	จังหวัดลำปาง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลแม่สีน	อำเภอศรีสัชชนาลัย	จังหวัดสุโขทัย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลสบปราบ	อำเภอสบปราบ	จังหวัดลำปาง

2.สภาพทางภูมิศาสตร์

ตำบลสรอย มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาล้อมรอบพื้นที่ราบตรงกลาง มีสภาพแห้งแล้ง และขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง สันเขาส่วนใหญ่เป็นแหล่งต้นน้ำอันเป็นห้วยสาขาสำคัญ เช่น ห้วยสรอย ห้วยแม่อาจ ห้วยเหี้ย ห้วยแม่ผีสาว ห้วยแม่ปอย ห้วยแม่ปะ ห้วยแม่หละ ห้วยแม่ขมิ้ง และห้วยแม่ขมวก มีพื้นที่ราบประมาณร้อยละ 40 และพื้นที่เป็นภูเขาร้อยละ 60 มีทรัพยากรธรรมชาติ เช่นป่าไม้เบญจพรรณ และแร่แปโรต์

3.เขตการปกครอง

ตำบลสรอย แบ่งการปกครองออกเป็น 11 หมู่บ้าน 1,977 ครัวเรือน และมีประชากรรวม 6,331 คน ดังนี้

หมู่บ้าน	หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน	ประชากร (ชาย)	ประชากร (หญิง)	รวม
บ้านม่วงคำ	1	219	339	313	652
บ้านแม่ขมิ้ง	2	231	407	388	795
บ้านป่าปวย	3	156	228	270	498
บ้านแม่ขมวก	4	186	317	291	608
บ้านแม่หละ	5	179	300	283	583
บ้านปางจุ่น	6	143	224	218	442
บ้านแพะทุ่งเจริญ	7	158	269	238	507
บ้านแพะดอนมูล	8	107	174	169	343
บ้านดงเจริญ	9	274	465	465	930
บ้านม่วงคำใต้	10	217	346	349	691
บ้านเจริญสุข	11	107	159	157	312
รวม	11	1,977	3,224	3,137	6,331

** ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2558